

Nowosad-Bakalarczyk, Marta

"Komparacja współczesnych języków
słowiańskich", t. 2:
"Fonetyka/Fonologia", red. Irena
Sawicka, Opole 2007 : [recenzja]

Etnolingwistyka 21, 362

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Komparacja współczesnych języków słowiańskich, t. 2. *Fonetyka/Fonologia*, red. Irena Sawicka, Opole: Uniwersytet Opolski – Instytut Filologii Polskiej, 2007, 639 s.

Tom jest owocem pracy międzynarodowego zespołu badawczego, kierowanego przez Irenę Sawicką, w ramach wielkiego slawistycznego projektu badawczego – „Współczesne przemiany języków słowiańskich”, którego koordynatorem jest Stanisław Gajda. Część pierwsza tomu poświęcona jest najważniejszym aspektom rozwojowym fonetyki słowiańskiej. Składają się na nią ogólne (wstępne) omówienia wybranych zagadnień oraz szczegółowe omówienia najbardziej charakterystycznych zjawisk z danego zakresu na przykładzie wybranego języka lub języków. Przedstawiono kolejno: palatalność jako jeden z podstawowych czynników rozwojowych fonetyki słowiańskiej i podstawa typologicznego zróżnicowania (na przykładzie języka polskiego i rosyjskiego pokazano proces zanikania palatalności asymilacyjnej); zróżnicowanie typologiczne słowiańskich modeli sylabicznych oraz - w części szczegółowej – odchodzenie od sylaby dwuszczytowej w języku rosyjskim (w którym proces ten jest najbardziej widoczny) i specyfikę sylaby w języku białoruskim; ogólną charakterystykę zjawisk „sandhi” (upodobnienia pod względem dźwięczności) oraz opis sytuacji szczególnych w języku białoruskim i ukraińskim; uwagi na temat ilościowej charakterystyki fonetyki słowiańskiej (opozycji język wokaliczny vs. język spółgłoskowy); charakterystykę prozodyczną języków słowiańskich (akcent wyrazowy, porównanie intonacji frazowej wybranych typów zdań).

Część druga („Synopsis”) ma charakter analityczny – przedstawiono w niej (skrótowo) systemy fonologiczne poszczególnych (niemal wszystkich) języków słowiańskich. Języki zostały podzielone na trzy grupy: języki na północ od Karpat (polski, łużycki, rosyjski, ukraiński, białoruski) i języki na południe od Karpat (czeski, słowacki, słoweński, chorwacki, serbski, macedoński), które uznano za typologicznie przeciwstawne, oraz języki nieklasyfikujące się jednoznacznie (bułgarski, kaszubski).

MNB

Językowy świat Słowian. Zjawiska, interpretacje, znaki zapytania. Księga jubileuszowa na 70-lecie Profesora Włodzimierza Pianki, red. Jolanta Mindak-Zawadzka, Ignacy M. Doliński, Warszawa: Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, Instytut Slawistyki Zachodniej i Południowej, 2009, 231 s.

Publikację wydano z okazji jubileuszu Profesora Włodzimierza Pianki, jednego z najbardziej znanych polskich macedonistów. Książka składa się z dwu części. W pierwszej został zamieszczony esej pióra Krzysztofa Wrocławskiego, omawiający życie i twórczość naukową Jubilata. Podkreśla się tu pionierski wkład W. Pianki w stworzenie podstaw dla macedońskiej toponomastyki i onomastyki. Część tę zamyka bibliografia prac Profesora, zawierająca m.in. pięć publikacji książkowych, liczne studia i rozprawy, recenzje, tłumaczenia itp. Łącznie z pracami złożonymi do druku jest to ponad 120 pozycji.

Na część drugą publikacji składają się prace ofiarowane Jubilatowi przez następujących autorów (według kolejności zamieszczenia): Zofia Dmitrijević, Ignacy M. Doliński, Stanisław Dubisz, Victor Friedman, Zbigniew Greń, Milena Hebal-Jezińska, Elżbieta Kaczmarska, Jolanta Mindak-Zawadzka, Milica Mirkułowska, Jerzy Molas, Adam Sewastianowicz, Ewa Siatkowska, Janusz Siatkowski, Zuzanna Topolińska, Natalia Urbańczyk-Adach. Problematyka tych prac jest zróżnicowana. Są artykuły dotyczące poszczególnych leksemów (np. nazw palca serdecznego, żołądka, relacji temporalnych itp.), ale są też takie, które poruszają zagadnienia ogólne, takie jak np. kwestia